

Beheersmaatregelen Beleid/Toegang

De bestuurscommissie Inkoop Jeugdhulp Zeeland heeft een aantal beheersmaatregelen vastgesteld zodat We meer grip krijgen op het jeugdhulplandschap en de uitgaven voor Jeugdhulp. Deze beheersmaatregelen hebben invloed op deze Aanbesteding.

Toepassen van normaliseren

Het begrip 'normaliseren' is lastig te definiëren. Het Nederlands Jeugdinstituut (NJI) geeft [negen perspectieven op normaliseren](#).

1. *Een brede blik op 'normaal gedrag'*: de samenleving beoordeelt jeugdigen op basis van een norm en problematiseert afwijkingen van die norm. Normaliseren betekent accepteren dat de ontwikkeling van jeugdigen vaak met hobbels verloopt en dat daar vaak lastig gedrag bij hoort.
2. *De lat niet te hoog leggen*: door hoge prestatienormen in het onderwijs en de maatschappij ervaren jeugdigen en opvoeders steeds meer druk om hieraan te voldoen. Neem bij het normaliseren niet hoger presteren als uitgangspunt. Het is beter om de lat te leggen op de hoogte die past bij de jeugdige en juist dit te normaliseren.
3. *Opvoeding is geen privéproject*: het omgaan met vragen rond opgroeien en opvoeden is een privézaak geworden en niet meer de verantwoordelijkheid van de gemeenschap. Normaliseren betekent in dit verband dat opvoeden een gemeenschappelijke opgave is en niet alleen de verantwoordelijkheid van individuele ouders.
4. *Voorzichtig zijn met labels*: de hyperfocus op het individu versterkt de neiging om opvoedproblemen individueel te diagnosticeren. Bovendien dragen labels bij aan een negatief zelfbeeld en stigmatisering. Normaliseren in deze context betekent dat jeugdhulp niet altijd een passende reactie is op een probleem.
5. *De kracht van de pedagogische basis benutten*: het beroep op jeugdhulp is de afgelopen jaren enorm gegroeid. Toch lijkt het niet beter te gaan met jeugdigen in Nederland. Er is een fundamentele verbetering nodig van de omgeving waarin zij opgroeien. Normaliseren betekent in deze context het versterken van het alledaagse leven, waarin jeugdigen en ouders elkaar ontmoeten. Het beleid zou daarom gericht moeten zijn op de kansrijke ontwikkeling van jeugdigen op het gebied van identiteitsontwikkeling, burgerschap, leren, meedoen, ontwikkelen, ontdekken en ontmoeten.
6. *Eigen kracht vergroten*: deze meer beleidsmatige blik op normaliseren benadrukt de zelfredzaamheid, eigen kracht, eigen verantwoordelijkheid en eigen regie van opvoeders en hun sociale omgeving. Als de draaglast van jeugdige, gezin en omgeving de draagkracht te boven gaat, is een beroep op jeugdhulp op zijn plaats.
7. *Soms nee verkopen*: het perspectief op normaliseren vanuit de jeugdhulp is dat het soms nodig is om eerst goed te kijken, af te wachten en te volgen hoe een probleem zich ontwikkelt. Problemen kunnen namelijk ook gewoon overgaan.
8. *Afschalen van zorg*: normaliseren wordt ook wel geassocieerd met het sneller 'afschalen' van zorg, het minder opnemen van jeugdigen in een instelling en het meer bieden van kortere en minder intensieve ambulante of collectieve ondersteuning in hun eigen sociale context van gezin en school.
9. *Zo normaal mogelijk leven*: een ander perspectief op normaliseren is het versterken van het alledaagse leven van kinderen en jongeren die niet thuis kunnen opgroeien. Zodra een kind uit huis wordt geplaatst, verandert het contact met ouders en vriendjes en vriendinnetjes ingrijpend. Normaliseren betekent dat het alledaagse leven meer aandacht krijgt na een uithuisplaatsing.

Het toepassen van normaliseren vraagt een verandering in denken en werken. Zo'n verandering vraagt tijd en continue aandacht. Niet alleen van Opdrachtnemer, maar van alle organisaties en personen die betrokken zijn bij Jeugdhulp. Normaliseren is een brede, maatschappelijke beweging.

Inzet gelijke instrumenten voorafgaand aan en tijdens Jeugdhulp om te bepalen of en welke Jeugdhulp nodig is

In de huidige contractperiode (tot en met 31 december 2025) is één van de doelen om eenduidig te werken vanuit een gelijke visie en eenheid van taal. We hebben hetzelfde doel in de nieuwe contractperiode (vanaf 1 januari 2026). Een middel om dit doel te bereiken is het als (S)LT/ Toegang en Opdrachtnemer zo veel mogelijk inzetten van gelijke instrumenten en methodieken voorafgaand aan en tijdens Jeugdhulp, onder andere om te bepalen of en welke Jeugdhulp nodig is. We verwachten dat werkprocessen efficiënter worden en de communicatie tussen Gemeenten en met Aanbieders verbeterd, omdat zij elkaar eerder en beter zullen begrijpen.

Met een *instrument* bedoelen We een hulpmiddel waarmee een professional, werkzaam bij een Gemeente, Aanbieder of andere betrokken organisatie, systematisch gegevens kan verzamelen, ordenen en analyseren over een Jeugdige en het professionele handelen. Met een *methodiek* bedoelen We een systematische manier van handelen om een doel te bereiken, een werkwijze.

Het (S)LT/de Toegang en Opdrachtnemer werken in elk geval met of volgens de uitgangspunten van de in het Toeleidingsproces genoemde instrumenten en methodieken. Daarnaast voeren We het landelijke aanmeldformulier voor Jeugdhulp in. Opdrachtnemer gaat dit formulier gebruiken vanaf het moment dat Gemeenten hiermee gaan werken.

Inzetten van aanpalende domeinen en/of wetgeving

Om systeemgericht en Domeinoverstijgend te werken is het van belang om Jeugdhulp steviger te verbinden aan aanpalende domeinen en/of wetgeving, zoals onderwijs (onderwijswetten), volwassenenhulp (Wmo) en bestaanszekerheid (Participatiewet). Jeugdhulp is niet altijd het meest passende antwoord op de hulpvraag van een Jeugdige en diens Ouders. Soms ligt de oorzaak van de problematiek niet bij de Jeugdige zelf, maar bij (één van) diens Ouders of situatie waarin diens gezin zich bevindt. Het uitgangspunt is dat de meest zwaarwegende problematiek binnen een gezin het eerst wordt aangepakt.

Afspraken maken met wettelijke verwijzers

We willen meer grip op verwijzingen van andere wettelijke verwijzers. We onderzoeken vanaf wanneer een nieuwe werkwijze kan ingaan, omdat het een verschuiving van taken betreft naar het (S)LT/de Toegang. Het voorstel is dat, na een aanvraag voor een Jeugdhulpvoorziening van een huisarts, medisch specialist of jeugdarts, Opdrachtnemer binnen vijf werkdagen contact opneemt met het (S)LT/de Toegang. Dan wordt het Toeleidingsproces gevolgd vanaf stap 0. Als de conclusie is dat Jeugdhulp in Segment 2 of 3 moet worden ingezet, plant het (S)LT/de Toegang een Cirkelgesprek in. Daar wordt bepaald welk arrangement binnen het Segment ingezet wordt en welke contractpartij het arrangement uitvoert.

Termijnen verwijzing en toewijzing

De wetgever heeft geen termijnen gekoppeld aan de geldigheidsduur van een verwijzing. We hanteren een geldigheidsduur van zes maanden, zijnde de periode die start per datum afgifte verwijzing door huisarts, medisch specialist of jeugdarts tot aan het moment dat Opdrachtnemer een verzoek om toewijzing (iJw 315) indient. Als de verwijzing ouder is dan zes maanden, verwijst Opdrachtnemer de Jeugdige en/of diens Ouders terug naar de verwijzer voor een nieuwe verwijzing óf hij verwijst ze naar de Gemeente.

De duur van de toewijzing (iJw 301) wordt bepaald met inachtneming van hetgeen bepaald is in het bedrijfsvoeringsprotocol.

Verbinding maken met het onderwijs

De verbinding met het onderwijs is met name een Subregionale of Lokale opgave die grotendeels buiten de scope van de Aanbesteding valt.

Inrichten lerende cyclus

Om een toekomstbestendig jeugdhulplandschap te realiseren, moeten we in beweging komen en blijven. We gaan actiegericht leren: veranderen door actie te ondernemen, vragen te stellen en samen te leren om vervolgens opnieuw in actie te komen.

Meer grip op het jeugdhulplandschap en de uitgaven voor Jeugdhulp bereiken we vooral door goed te kijken naar de ontwikkelingen, zodat we sturen bij als dat nodig is. Er zijn veel data beschikbaar, zowel bij Gemeenten als Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland als Aanbieders. We richten stapsgewijs een lerende cyclus in op Lokaal en Regionaal niveau. Daarbij betrekken we Opdrachtnemers vanaf het begin.

Samen leren op Lokaal niveau

Elke Gemeente richt een lerende cyclus in, waarbij in elk geval aandacht is voor:

- toe- en afname van verwijzingen naar Jeugdhulp;
- duur van de inzet, inclusief verschillen tussen Aanbieders;
- stapeling van zorg;
- verlenging van een beschikking/herhaling van de behandeling, inclusief verschillen tussen Aanbieders;
- afschaling naar een Algemene voorziening of Algemeen gebruikelijke voorziening;
- beschikbaarheid van Algemene voorzieningen en Algemeen gebruikelijke voorzieningen.

In een bijeenkomst, die vier keer per jaar plaatsvindt met vertegenwoordiging vanuit het (S)LT/de Toegang, beleid, Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland en Opdrachtnemer, stellen we de volgende vragen:

1. Wat gebeurt er? Wat zien we? Wat weten we?
2. Welke patronen zien we? Wat betekenen die?
3. Wat is de best mogelijke (kleine) actie die we kunnen ondernemen?

Samen leren op Regionaal niveau

We verbinden de Lokale inzichten met Regionale inzichten, onder andere op basis van de Afsprakenmonitor Hervormingsagenda Jeugd en data van het Regionaal Expertteam Zeeland.

Samen leren met alle betrokkenen

Als op Lokaal en Regionaal niveau een lerende cyclus is ingericht, breiden we deze uit naar een datagestuurde overleg met onder het onderwijs en welzijnsorganisaties. We verwachten van Opdrachtnemer een actieve bijdrage aan dit overleg.